

Sygn. akt II AKa 138/20

1.

2. WYROK

2.1. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2020 r.

4. Sąd Apelacyjny w Szczecinie II Wydział Karny w składzie:

5. Przewodniczący: SSA Stanisław Kucharczyk

6. Sędziowie: SA Małgorzata Jankowska

7. SO del. do SA Dorota Mazurek (spr.)

8. Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Pajewska

9. przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Szczecinie Ilony Talar

10. po rozpoznaniu w dniu 7 września 2020 r. sprawy

A. M., M. O. i B. O.

o odszkodowanie z ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego

11. na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i pełnomocnika wnioskodawczyń

12. od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

13. z dnia 27 stycznia 2020 r. sygn. akt III Ko 661/19

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

SSO (del.) Dorota Mazurek SSA Stanisław Kucharczyk SSA Małgorzata Jankowska

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	138.20	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2		

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji	
wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 27 stycznia 2020 roku sygn. akt III Ko 661/19	
1.2. Podmiot wnoszący apelację	
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# oskarżyciel posiłkowy	
# oskarżyciel prywatny	
# obrońca	
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# inny	
1.3. Granice zaskarżenia	

1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		

#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami			

przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				
1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
1.6. Ocena dowodów				
1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za				

niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
3.1.	zarzuty apelacji prokuratora 1. obrazę art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.- poprzez zaniechanie wskazania okoliczności, które Sąd miał na względzie stwierdzając, iż w przedmiotowym postępowaniu zachodzą względy słuszności z art. 8 ust 4 ustawy z dnia 23 litego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, pozwalające na	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

zasądzenie
uzupełniającego
odszkodowania i
zadośćuczynienia za
doznaną krzywdę
ponad kwotę już
uprzednio
zasądzoną, co
uniemożliwia
dokonanie ich
weryfikacji i oceny,
a w konsekwencji
stwierdzenie ich
rzeczywistego
wystąpienia, a co
miało wpływ na
treść zaskarżonego
wyroku w części dot.
zarówno
odszkodowania, jak i
zadośćuczynienia,

2. obrażę art. 7 k.p.k.
poprzez dokonanie
dowolnej, a nie
swobodnej oceny
zgromadzonego
materiału
dowodowego, a
wyrażającej się w:
przyjęciu, że kwota
90.000 zł tj.
po 30.000 złotych
na rzecz każdego
z wnioskodawców,
ponad kwotę
zasądzoną wcześniej
z tytułu
odszkodowania i
zadośćuczynienia na
rzecz A. O.,
a wynikłe z
niesłusznego
wykonania wyroku
Sądu
Wojewódzkiego w
Szczecinie z dnia
9 kwietnia 1982
r. sygn. akt II K
48/82, podczas gdy

w realiach niniejszej sprawy nie zachodzą względy słuszności, uzasadniające zasądzenie zadośćuczynienia i odszkodowania ponad kwotę zasądzoną już wcześniej na rzecz A. O., postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie z dnia 31 maja 1993 roku sygn. akt III Ko 108/93, zaś z dowodów w postaci dokumentów – wniosku A. O. z dnia 16 lutego 1993 roku wynika, że zasądzone kwoty odszkodowania i zadośćuczynienia były odpowiednie, co miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku w części dotyczącej zadośćuczynienia i odszkodowania;

- przyjęciu, iż przez okres dwóch miesięcy po opuszczeniu zakładu karnego A. O. nie mógł z powodu wcześniejszego odbywania kary pozbawienia wolności, znaleźć zatrudnienia, podczas gdy w toku postępowania min. o odszkodowanie, prowadzonego uprzednio przed Sądem

Wojewódzkim w Szczecinie w sprawie sygn.akt II K 48/12 na wniosek samego skazanego okoliczność ta nie była podnoszona, zaś twierdzenia o niemożności znalezienia pracy przez okres dwóch miesięcy po opuszczeniu Zakładu Karnego na skutek wcześniejszego skazania i odbywania kary, nie zostały w toku niniejszego postępowania w żaden sposób udowodnione, wobec czego nie mogły stanowić podstawy zasądzenia dodatkowego odszkodowania,

-zaniechaniu rozważenia okoliczności, że wnioskodawca po opuszczeniu zakładu karnego ponosił wydatki na utrzymanie, a w konsekwencji na ustaleniu z obrazą art. 361 § 1 i 2 kc szkody jako sumy utraconych zarobków, zamiast różnicy między tym co A. O. byłby w stanie zarobić a tym, co spożytkowałby na

	<p>utrzymanie swoje i swojej rodziny;</p> <p>3. obrazę art. 361 § 1 i 2 k.c. poprzez zasądzenie tytułem odszkodowania wynikającego z utraty zarobków kwoty nie odpowiadającej rzeczywistej szkodzie, albowiem nie adekwatnej do utraconych korzyści i obejmującej okres przekraczający okres wykonania kary pozbawienia wolności.</p>			
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Odnosząc się do pierwszego z zarzutów należy stwierdzić, że autor apelacji nie wykazał by lakoniczność uzasadnienia sporządzonego przez Sąd Okręgowy, miała wpływ na zasadność uznania przez ów Sad, że w przedmiotowej sprawie zaistniały względy słuszności o jakich mowa w art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wobec osób represjonowanych</p>				

za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego pozwalające na zasądzenie „uzupełniającego” odszkodowania i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę ponad kwotę już uprzednio zasądzoną.

Trafnie uznał Sąd Okręgowy, że w przedmiotowej sprawie zachodzą względy słuszności z art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, pozwalające na zasądzenie uzupełniającego odszkodowania i zadośćuczynienia.

Sąd Okręgowy przesądził ową kwestię odnosząc się tak do zapisów ustawy, jak i wskazując na zaistnienie owych względów słuszności.

Wbrew stanowisku skarżącego kontrola odwoławcza stanowiska Sądu

Okręgowego w tym zakresie jest możliwa, o czym przekonuje też treść skargi prokuratora, który wskazał dlaczego w jego ocenie względy słuszności, o jakich mowa we wskazanym przepisie nie zachodzą. Skarżący nie dostrzega, że kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia odbywa się nie tylko poprzez analizę uzasadnienia Sądu, ale też analizę dokumentów na jakich oparł się Sąd Okręgowy czyniąc określone ustalenia faktyczne. Treść uzasadnienia jako dokumentu sporządzonego po wydaniu orzeczenia nie mogła mieć wpływu na treść wydanego orzeczenia, a autor apelacji miał możliwość dokonania analizy trafności stanowiska sądu I instancji poprzez przyzmat przywołanych przez Sąd Okręgowy dowodów związanych z tą okolicznością, podobnie, jak i Sąd odwoławczy.

Przy czym, wbrew stanowisku prokuratora z treści

postanowienia Sądu Wojewódzkiego z dnia 31 maja 1993 roku wcale nie wynika, że tak zadośćuczynienie jak i odszkodowanie zostały zasądzone w odpowiedniej kwocie. Samo użycie w uzasadnieniu wskazanego postanowienia słowa „odpowiednie” o tym nie świadczy. Jak wynika z treści wniosku złożonego wówczas osobiście przez A. O. dochodził on wyższych kwot tak z tytułu zadośćuczynienia, jak i odszkodowania. Fakt pogodzenia się przez niego z treścią orzeczenia Sądu wydanego w określonym stanie prawnym tego nie zmienia. Zważyć bowiem należy, że treść postanowienia Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie z dnia 31 maja 1993 roku sygn. akt III Ko 108/93 wprost przekonuje, że nie uwzględniono przy kształtowaniu wysokości zadośćuczynienia okoliczności obecnie podnoszonych przez pełnomocnika wnioskodawców, które zostały przez Sąd Okręgowy potwierdzone

zgromadzonymi dowodami.

Podobnie, jak i nie uwzględniono tego, że w bezpośrednim związku przyczynowym z faktem odbywania przez niego A. O. pozostawał fakt niemożności podjęcia przez niego pracy bezpośrednio po opuszczeniu Zakładu Karnego.

W ustawie lutowej powiązano szkodę i krzywdę osoby skazanej nie tylko z faktem jej bezprawnego pozbawienia wolności, ale ponadto uwzględniono aspekt działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego z jakim to pozbawienie wolności było związane. Owej ważkiej okoliczności przy rozstrzyganiu w przedmiocie wniosku A. O. nie uwzględniono.

Treść uzasadnienia Sądu Wojewódzkiego przekonuje, że ten aspekt pozostawał poza uwagą Sądu orzekającego. Sąd Wojewódzki uwzględnił jedynie to, że w wyniku

rewizji
nadzwyczajnej A. O.
został uniewinniony
i w związku z tym
należne jest mu
od Skarbu Państwa
zadośćuczynienie za
krzywdę i
odszkodowanie za
szkodę wynikłe z
wykonania kary,
której nie powinien
był ponieść.

Co więcej sam
Sad Wojewódzki
dostrzegając, że
zadośćuczynienie
jest skromne
przytaczając ową
okoliczność w treści
uzasadnienia - k 14
akta sprawy III Ko
108/93.

W konsekwencji
dysproporcja
pomiędzy tym co
otrzymał A. O.
składając uprzednio
wniosek w
porównaniu z tym
co otrzymałby gdyby
uwzględniono
należycie nie tylko
czas jego pobytu w
Zakładzie Karnym,
ale i powody z jakich
się tam znalazł,
jak i całokształt
dolegliwości z tą
izolacją związanych
i okoliczności
zaistniałe po
opuszczeniu
Zakładu Karnego,
jest tak znaczna,
że biorąc pod
uwagę tak wysokość
zadośćuczynienia,

jak i odszkodowania koniecznym stało się zasądzenie uzupełniających kwot, tak co do zadośćuczynienia jak i odszkodowania.

Stąd ani nieuwzględnienie wniosku A. O. w całości, ani też inne wskazane przez apelującego względy nie podważają stanowiska sądu co do tego, że owe zasady słuszności w przedmiotowej sprawie występują i przemawiały za merytorycznym rozpoznaniem wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie stosownie do treści art. 8 ust. 4 ustawy lutowej wprowadzającej odstępstwo od zasady res judicata (por postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Karna z dnia 18 stycznia 2017 roku III KK467/16).

Brak było podstaw do podzielenia stanowiska prokuratora co do tego, że prawidłowa ocena dowodów winna prowadzić Sąd Okręgowy do uznania, że nie zachodzą zasady słuszności o jakich mowa w art. 8 ust.

4 ustawy lutowej.
Właśnie zasady
słuszności (poczucia
sprawiedliwości)
przemawiają za
zasądzeniem na
rzecz
wnioskodawczyń z
tytułu pozbawienia
wolności ich męża
i ojca dodatkowego
zadośćuczynienia i
odszkodowania,
ponad to zasądzone
postanowieniem
Sądu
Wojewódzkiego w
Szczecinie, w którym
nie dano wyrazu
temu, że czyn
za który A. O.
został niesłusznie
skazany i odbywał
karę pozbawienia
wolności miał
podstawę w jego
działalności na rzecz
zmiany ówczesnej
rzeczywistości,
stanowił formę
działalności na rzecz
niepodległego bytu
Państwa Polskiego.

Nie sposób też
podzielić zawartego
w apelacji
prokuratora zarzutu
obrazy art. 7
k.p.k.. Prawdliwość
dokonanej oceny
dowodów
doprowadziła też do
właściwych ustaleń
faktycznych. Trafne
jest przyjęcie przez
Sąd Okręgowy, że
kwota 90.000
złotych z tytułu
zadośćuczynienia

(po 30.000 złotych na każdą z wnioskodawczyń) ponad kwotę uprzednio zasądzoną z tytułu zadośćuczynienia oraz kwota 8.184,48 (po 2728,16 złotych zasądzone na każdą z wnioskodawczyń) ponad kwotę zasądzoną uprzednio z tytułu odszkodowania, będą stanowiły kwoty odpowiednie, tak w związku z doznaną przez A. O. krzywdą, jak i poniesioną szkodą. Już powyżej wskazane okoliczności wskazują, że nie ma racji skarżący dowodząc, że treść postanowienia Sądu Wojewódzkiego z dnia 31 maja 1993 roku, czy treść wniosku A. O. z dnia 16 lutego 1993 roku dawały podstawę do uznania, że zasądzone uprzednio odszkodowanie i zadośćuczynienie jest odpowiednie. To, że A. O. wnosił wówczas o zasądzenie określonych kwot, a Sąd Wojewódzki orzekający w przedmiocie wniosku A. O. przyznał kwoty niższe niż te

oczekiwane przez A. O., nie oznacza w żadnej mierze, że ustalenia Sądu orzekającego w niniejszej sprawie, dostrzegającego tak istnienie zasad słuszności, jak i konieczność zasądzenia dalszych kwot tak z tytułu zadośćuczynienia, jak i odszkodowania, nie są trafne.

Jak powyżej wskazano i na co powołał się sam Sąd Wojewódzki w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 31 maja 1993 roku wnioskodawcy w jego ocenie należało się chociaż skromne zadośćuczynienie.

Niewątpliwie takie stanowisko Sądu nie uwzględniło tak przywołanych powyżej okoliczności dotyczących tego w związku z jakim czynem A.

O. został skazany i wykonano karę, ale i brak jest podstaw do uznania by uwzględniło całokształt doznanej przez niego krzywdy, która co wynika tak z treści postanowienia wydanego w sprawie III Ko 108/93 Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie, ale i z treści protokołu

rozprawy z dnia 31 maja 1993 roku pozostawała poza zainteresowaniem Sądu.

Dopiero w toku niniejszego postępowania poczyniono ustalenia dotyczące nie tylko faktu skazania i wykonania kary za czyn związany z działalnością na rzecz Niepodległego bytu Państwa Polskiego, ale też ustalono warunki w jakich A. O. odbywając ową karę przebywał (w tym i te sanitarne, żywieniowe), ale i te wynikające z warunków transportu, jak i niepokoju wywołanego owym transportem, stosowanej przemocy fizycznej i psychicznej, poniżania min. poprzez przeszukania osobiste połączone z obowiązkiem obnażania się.

W konsekwencji te właśnie okoliczności trafnie przyjęte przez Sąd Okręgowy wskazują, że ustalenie, że kwotą odpowiednią z tytułu zadośćuczynienia (ponad kwotę już

zasądzoną na rzecz A. O.) będzie kwota wskazana przez Sąd Okręgowy 90.000 złotych i zasądzona na rzecz wnioskodawcy w kwotach po 30.000 złotych (wraz z ustawowymi odsetkami). Sąd Okręgowy swoje stanowisko w tym zakresie szczegółowo uzasadnił, a Sąd odwoławczy w pełni stanowisko Sądu meriti w tym zakresie podziela. Myli się też skarżący, że okoliczność, iż w toku postępowania toczącego się w sprawie III Ko 108/93 wnioskodawca nie wnosił o zasądzenie odszkodowania za okres 2 miesięcy, w którym to okresie pozostawał bez pracy po opuszczeniu Zakładu Karnego, nie uprawniało Sądu do zasądzenia odszkodowania w tym zakresie. Już w treści wniosku k 2 akt sprawy III Ko108/93 Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie, jego autor wskazywał, że został dyscyplinarnie zwolniony z pracy, a Zakład Pracy odmówił przyjęcia

go ponownie do pracy, co potwierdzają też dokumenty w postaci świadectwa zwolnienia k 4, jak i odpowiedź (...) z dnia 30.12.1993 roku na pismo A. O. z dnia 16.12.1982 roku, jednoznacznie wskazujące, że A. O. po zwolnieniu z Zakładu Karnego poszukiwał pracy. A. O. wskazał też, że pracę podjął po trzech miesiącach od wyjścia z Zakładu Karnego k 11 verte w/w akt. Zasady logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego nie pozostawiają wątpliwości, że tak odmowa ponownego zatrudnienia przez (...), jak i brak zatrudnienia do czasu podjęcia się przez A. O. pracy na zlecenie były skutkiem odbywania przez niego kary pozbawienia za czyn uznany wówczas za przestępstwo z art. 46 ust. 1 i 2 dekretu o stanie wojennym. Świadczy o tym wprost treść zeznań B. O. (k 33 akt niniejszego postępowania), które to zeznania w tej części potwierdza też treść zeznań R. D. (k 37). Co więcej biorąc pod

uwagę uprzednio wykonywaną przez A. O. pracę, nałożenie na niego przez Sąd obowiązku wykonywania pracy w związku z warunkowym przedterminowym zwolnieniem, konieczność pozyskania środków na utrzymanie rodziny, nie da się zaakceptować stanowiska prokuratora co do tego, że A. O. nie podejmował starań o znalezienie pracy, tak jak i stanowiska, że bezskuteczność owych starań była ściśle związana z faktem, że był wcześniej pozbawiony wolności. Tak w/ w pismo z dnia 31.12.1982 roku, jak i fakt podjęcia się pracy na zlecenie, a następnie wykonywanie pracy ajenta sprzedającego kosmetyki, również świadczy o braku podstaw do zaakceptowania stanowiska prokuratora tak o nie podejmowaniu przez A. O. starań o znalezienie pracy, jak i o braku bezpośredniego związku przyczynowego

między faktem
znalezienia pracy,

a wcześniejszym
faktem odbywania
kary pozbawienia
wolności. Skarżący
nie dostrzega, że
choć charakter
dochodzonego
roszczenia jest
cywilnoprawny, to
z uwagi na
karnoprosesowy
charakter
postępowania należy
przyjąć, że w
tym postępowaniu
odpowiednie
zastosowanie mają
zasady procesu
karnego w tym
prawdy materialnej,
która zobowiązuje
również Sąd do
przeprowadzenia z
urzędu wszystkich
dowodów
uzasadniających
istnienie szkody,
związku
przyczynowego czy
dotyczących
wysokości
odszkodowania i
zadośćuczynienia.

Sąd
przeprowadzając w
toku rozprawy z
dnia 22 stycznia
2020 roku dowód
z dokumentów z
akt sprawy III
Ko 108/93 uczynił
zadość powyższemu
obowiązкови, a
uznając owe
dokumenty za
wiarygodne (k 79) z
ich treści wyciągnął

prawidłowe wnioski co do zasadności odszkodowania za czas pozostawania bez pracy po opuszczeniu Zakładu Karnego, co było niewątpliwie bezpośrednim następstwem niesłusznego pozbawienia wolności. Trafnie też Sąd ustalił wysokość owego odszkodowania.

Zważyć bowiem należy, że całość kosztów utrzymania tak A. O. jak i jego bliskich (żony i dziecka) została pokryta przez członków rodziny (rodziców małżonków),

w kontekście powyższego uznanie, że należałoby odliczyć to co A. O. spożytkował by na utrzymanie siebie i rodziny byłoby nieuzasadnione.

Wsparcie bliskich spowodowało poniesienie w całości owych kosztów z innego źródła, a tym samym oznacza, że cała kwota za ten okres jawi się jako należna z tytułu naprawienia szkody za okres przekraczający okres wykonywania kary pozbawienia

wolności. Skoro koszty utrzymania A. O. i jego bliskich zostały poniesione w całości to A. O. zarobkując w tym okresie uzyskał by korzyść stanowiącą równowartość całości zarobków.

W konsekwencji nie ma też racji skarżący wskazując, że wysokość odszkodowania została ustalona z obrazą art. 361§ 1 i 2 k.c.. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem skarżącego, że w tym konkretnym przypadku należało ustalić szkodę jedynie na poziomie różnicy pomiędzy utraconymi zarobkami, a wydatkami jakie A. O. poniósł by na utrzymanie siebie i rodziny. Nie można zaakceptować takiego stanowiska zwłaszcza, że ustalenie Sądu Okręgowego, co do wysokości odszkodowania oparte zostało o kwotę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (z zastosowaniem współczynnika 116,40 %), a A. O. pozostawał bez pracy od 26 listopada 1982 roku.

Nie jest też możliwe wysłuchanie A. O. na okoliczność sposobu rozliczenia z krewnymi za okres ponoszenia przez nich kosztów utrzymania jego rodziny, a następnie i jego, a jak wskazała B. O. to on był decydem w zakresie dysponowania środkami finansowymi rodziny. Nie mniej biorąc pod uwagę, że A. O. przed zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem utrzymywał siebie i swoją rodzinę nie sposób uznać by poniesienie kosztów utrzymania jego bliskich i jego samego przez kolejny czas, przez niemającą rodzinę zwalniało Skarb Państwa od ponoszenia odpowiedzialności w zakresie całości utraconych przez niego zarobków, zwłaszcza że i ta ustalona przez Sąd Okręgowy nie obejmuje całości szkody skoro nie uwzględnia dodatkowych korzyści A. O. jakie wiązały się z zatrudnieniem w (...) na jakie wskazywali

<p>świadczenie przesłuchani w toku postępowania. .</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>o zmianę wyroku poprzez oddalenie wniosków zarówno w zakresie odszkodowania jak i zadośćuczynienia ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Z przyczyn wskazanych w pkt. 3.1 wniosek nie jest zasadny brak jest podstaw do uchylenia zaskarżonego orzeczenia, jak i zmianę zaskarżonego wyroku w kierunku pożądanym przez prokuratora. Wobec braku podstaw do przyjęcia, iż w przedmiotowej sprawie nie wystąpiły zasady słuszności o jakich mowa w art. 8 ust 4 ustawy z</p>			

<p>dnia 23lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, jak też nie podzielenia zarzutów obrazu art. 7 k.p.k., błędu w ustaleniach faktycznych, jak i obrazu art. 361 § 1 i 2 k.c. brak było podstaw do uwzględnienia wniosków zawartych w owej apelacji.</p>				
<p>3.2.</p>	<p>apelacja pełnomocnika</p> <p>zarzuty obrazu prawa materialnego</p> <p>1/ art. 448 k.c. w zw. z art. 8 ust 1. ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, polegającą na niewłaściwej i niepełnej ocenie wszystkich okoliczności mających wpływ na wysokość zadośćuczynienia, skutkującą</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

	<p>oddaleniem wniosku ponad kwotę po 10.000 złotych na rzecz każdego z wnioskodawców podczas gdy prawidłowa analiza całokształtu tych okoliczności implikuje zasądzenie pełnej kwoty po 40.000 złotych na rzecz każdego z nich,</p>			
<p>Zwiąźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Wywiedziona przez pełnomocnika wnioskodawczyni apelacja okazała się nie zasadna. Sąd Okręgowy ustalając wysokość zadośćuczynienia wszystkie okoliczności wynikające z przeprowadzonych dowodów, trafnie ustalił i właściwie uwzględnił miarkując na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego wysokość zadośćuczynienia, okolicznościom tym</p>				

przydał należyta wagę, przez co kwota zadośćuczynienia jest kwotą odpowiednią w rozumieniu art. 445 § 1 i 2 k.c. i art. 448 k.c. Sąd Apelacyjny, akceptuje ukształtowany w judykaturze pogląd, iż wysokość zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, przyznawanego na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U.2018.2099 j.t. ze zm.), należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego, co implikuje stwierdzenie, że zarzut wadliwego określenia wysokości zadośćuczynienia może być uwzględniony jedynie w sytuacjach, w których przyznane zadośćuczynienie w sposób oczywisty i rażący nie odpowiada relewantnym okolicznościom, występującym w

danej sprawie, a kwota zadośćuczynienia jest niewspółmierne do stopnia i długotrwałości cierpień doznanych przez wnioskującego o zadośćuczynienie. Niewątpliwie zatem przy wykładni pojęcia „odpowiedniego” zadośćuczynienia, zawężyć się możliwość skutecznego kwestionowania jego wysokości. Praktycznie rzecz ujmując, o naruszeniu zasad ustalania „odpowiedniego” zadośćuczynienia może świadczyć jedynie przyznanie zadośćuczynienia wręcz symbolicznego, zamiast odpowiedniej do okoliczności rekompensaty za doznaną krzywdę (zob. np. postanowienia SN: z 18.12.2012 r., III KK 275/12, LEX nr 1232288; z 17.10.2012 r., IV KK 206/12, LEX nr 1226738; z 01.03.2013 r., V KK 403/13, LEX nr 1308181; z 19.10.2010 r., II KK 196/10, OSNWSK 2010/1/1973; z 12.08.2008 r., V

KK 45/08, LEX nr 438427; z 20.12.2006, IV KK 291/06, OSNWSK 2006/1/2548; z 27.07.2005 r., II KK 54/05, LEX nr 152495; wyrok SN z 03.07.2007 r., II KK 321/06, LEX nr 299187; wyroki SA w Szczecinie: z 08.11.2018 r., II AKa 154/18, LEX nr 2668058; z 19.12.2013 r., II AKa 193/13, LEX nr 1409326).

W kontekście tych orzeczeń, nie sposób uznać by zachodziła jakakolwiek dysproporcja. Sąd odwoławczy stwierdza, że okoliczności związane tak z warunkami w jakich przebywał bliski wnioskodawczyń, tak w początkowej fazie izolacji, jak i w transporcie i po przewiezieniu do W. zostały należycie uwzględnione.

Warunki higieniczne, żywieniowe, jak i wszelką krzywdę psychiczną związaną tak z owymi warunkami, jak i stres psychiczny wynikły z transportu i tych warunków, niepewności co do transportu, czy tymi związanymi z lękiem

o bliskich. jest istotne z punktu widzenia poczucia sprawiedliwości wnioskodawczyni, Sąd I instancji w całości uwzględnił. Sąd odwoławczy nie podziela stanowiska skarżącego, że dostatecznie uwzględniono tylko niektóre okoliczności. Przywołane przez skarżącego okoliczności, jak skutki psychiczne w tym problemy psychofizyczne, trudność w nawiązywaniu relacji, czy nadużywanie alkoholu Sąd Okręgowy uwzględnił też należycie. Zasadnie uznając, że nie wszystkie problemy życiowe należało uwzględnić jako pozostające w bezpośrednim związku przyczynowym z doznaną krzywdą.. Są one bowiem nie tyle konsekwencją izolacji A. O., co jego wrażliwości na rzeczywistość, której nie był w stanie zaakceptować, a w której jeszcze przez kolejne lata musiał funkcjonować

Nie ma racji autor apelacji, że kwota

zadośćuczynienia winna być ukształtowana na oczekiwanym przez niego poziomie jako, że żądana kwota wskazuje, że skarżący traktuje dochodzoną kwotę, nie jako zadośćuczynienie za doznane krzywdy, lecz sposób na osiągnięcie przez wnioskodawczynię wzbogacenia.

Skarżący zdaje się nie dostrzegać, że o „odpowiedniości” zadośćuczynienia za doznaną krzywdę - w rozumieniu art. 445 k.c., decyduje sąd orzekający na podstawie zindywidualizowanych kryteriów, wynikających z materiału dowodowego danej sprawy. Wysokość zadośćuczynienia, które powinno być odpowiednie, wyznaczają przy tym dwie granice: mianowicie z jednej strony, musi ono przedstawiać wartość ekonomicznie odczuwalną, z drugiej zaś powinno być utrzymane w rozsądnych granicach. To obecnie orzeczone ponad kwotę wynikającą z orzeczenia z dnia

31 maja 1993 roku. odpowiada całości krzywdy doznanej przez A. O., jak i warunkom i przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa w którym funkcjonują jego bliscy i przez to staje się odpowiednie w rozumieniu art. 445 § 1 i 2 k.c. tj. takie które złagodzi doznaną krzywdę, nie będąc źródłem wzbogacenia. Kwota 90.000 zł równoważy negatywne przeżycia wiążące się nie tylko z samym faktem pozbawienia A. O. wolności, ale również konsekwencje do których doszło w wyniku owego pozbawienia wolności, jako, że ma charakter zindywidualizowany.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy jest ono ściśle związane z krzywdą jakiej doznał A. O.. Zwięzłe przywołanie uwzględnionych okoliczności wynikające z obecnego sposobu redakcji uzasadnień, nie daje w żadnej mierze podstaw, że miało to wpływ na treść orzeczenia, a

<p>w szczególności na prawidłowe oszacowanie indywidualnych wpływów represji, które były zastosowane wobec A. O..</p> <p>W konsekwencji kwota 90.000 złotych, w swoim całościowym uwzględnia wszystkie krzywdy doznane przez męża i ojca wnioskodawczyń i w ocenie Sądu Apelacyjnego w pełni rekompensuje poniesione przez niego w wyniku skazania i pozbawienia wolności krzywdy.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>-zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz B. O. kwoty 40.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia:</p> <p>- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz M. O. kwoty 40.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

<p>opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia;</p> <p>- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz A. M. kwoty 40.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia;</p>				
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>				
<p>Brak było podstaw do zwiększenia kwot należnych wnioskodawczyniom tak z tytułu zadośćuczynienia jak i zmiany w zakresie rodzaju odsetek ustawowych z przyczyn wskazanych w pkt 3.2 jak i w pkt 3.3.</p>				
<p>3.3.</p>	<p>zarzut obrazy prawa materialnego art. 481 § 1 k.c. polegający na jego niezastosowaniu</p> <p>i zasądzeniu odsetek ustawowych od kwoty odszkodowania i zadośćuczynienia,</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

	<p>podczas gdy za czas opóźnienia w zapłacie świadczenia określonego z tego tytułu w wyroku należą się odsetki ustawowe za opóźnienie</p>			
<p>Zwiążle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Odnosząc się do zarzutu obraży art. 481 § 1 i 2 k.c. stwierdzić należy, że jest on bezpodstawny. Nie kwestionując tego, że wnioskodawczynią należą się odsetki, wskazać należy, że dotyczą one świadczenia wymagalnego, a świadczenie tak o odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie, staje się wymagalne dopiero z momentem uprawomocnienia się orzeczenia sądu zasądającego. Do czasu wydania przez sąd prawomocnego orzeczenia odsetki nie przysługują. Odsetki od sumy pieniężnej stanowiącej tak</p>				

odszkodowanie,
jak i
zadośćuczynienie
są
wynagrodzeniem
za opóźnienie w
zapłacie sumy
pieniężnej, która
jest wymagalna
i dlatego odsetki
przysługują od
dnia
uprawomocnienia
się wyroku.
Świadczenia
przyznawane
przez sądy w
oparciu o rozdział
58 k.p.k. mają
- jak już
wspomniano -
charakter cywilny,
a zatem sąd karny
zobligowany jest
także zasądzić
ustawowe odsetki
od zasądzonych
kwot, o ile
oczywiście osoba
uprawniona złoży
w tym względzie
odpowiednie
żądanie. Chwilą,
od której powinny
być naliczane
odsetki, jest
uprawomocnienie
się wyroku, gdyż
dopiero wtedy
roszczenie o
zapłatę staje się
wymagalne.
Reguła z art.
481 k.c. nie
ma zastosowania
w orzekaniu o
odsetkach od
odszkodowania i
zadośćuczynienia
w niniejszej

sprawie. Skarb Państwa (dłużnik) nie może być w zwłoce do chwili wydania prawomocnego orzeczenia, w którym kwota odszkodowania i zadośćuczynienia zostanie oznaczona, bo do tej pory nie wie jaką kwotę powinien uiścić. Wiedzę tę zyskuje z momentem wydania prawomocnego orzeczenia i dopiero od tego momentu należne są odsetki. Stanowisko takie zostało wyrażone wielokrotnie przez Sądy orzekające w przedmiocie odpowiedzialności Skarbu Państwa za opóźnienie w wypłacie odszkodowania i zadośćuczynienia i każdorazowo wskazywano w nich, że dopiero orzeczenie sądowe określające kwotę zadośćuczynienia lub odszkodowania daje poszkodowanemu wierzycielowi prawo żądania ich wypłaty z odsetkami od

uprawomocnienia się orzeczenia. Pełnomocnik wnioskodawczyń nie przedstawił argumentów podważających poglądy zawarte w orzeczeniach Sądu Najwyższego (min. postanowienie Sądu Najwyższego- Izba Karna z dnia 15 marca 2018 roku II KK 88/18, w wyrokach Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawach II AKa 422/17, II AKa 193/18, jak i w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 marca 2019 roku sygn. akt II AKa17/19, czy wcześniejszych Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 maja 2015 roku II AKa148/15, czy wreszcie wobec treści zawartych w Uchwale Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 1991 roku I KZP odnoszącej się wprost do roszczeń z art. 8 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń

wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, której treść nie uległa dezaktualizacji, zwłaszcza w zakresie wskazania, że z właściwości zobowiązania Skarbu Państwa do wypłaty odszkodowania i zadośćuczynienia przewidzianego w rozdziale 50 i przepisie art. 8 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku wynika, że terminem spełnienia świadczenia – art. 455 k.c. jest uprawomocnienie się orzeczenia sądu zasądającego odszkodowanie czy zadośćuczynienie. Należy też mieć na względzie, że do wykonania orzeczeń wydanych w postępowaniu przewidzianym w Rozdziale 50 kodeksu postępowania karnego ma zastosowanie kodek karny wykonawczy, a w szczególności art.

<p>9 § 1 tego kodeksu, co oznacza, że postępowanie wykonawcze wszczyna się bezzwłocznie.</p> <p>W apelacji nie została przedstawiona argumentacja, która byłaby przekonująca w zakresie tej problematyki, analogicznie zresztą jak wcześniej we wniosku o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od zadośćuczynienia oraz odszkodowania w oparciu o wskazany przepis.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez :</p> <p>- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz B. O. kwoty 2728,16 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania:</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz M. O. kwoty 2728,16 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania

- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz A. M. kwoty 2728,16 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania;

-zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz B. O. kwoty 40.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia:

- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz M. O. kwoty 40.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia;

<p>- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz A. M. kwoty 40.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia;</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Wniosek niezasadny z przyczyn szczegółowo wskazanych w pkt 3.3</p>			
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>			
<p>4.1.</p>			
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>			
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>			
<p>1.7. Utrzymanie w mocy wyroku</p>			

sądu pierwszej instancji		
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
W całości tak co do istnienia zasad słuszności jak i wysokości przyznanego zadośćuczynienia i odszkodowania, jak i w zakresie odsetek ustawowych należnych od uprawomocnienia się orzeczenia.		
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
Orzeczenie Sądu Okręgowego jako zasadne tak w zakresie prawidłowości gromadzenia dowodów, ich oceny jak i ustaleń faktycznych i oceny prawnej należało utrzymać w mocy.		
1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany	
Zwięźle o powodach zmiany		

1.9. <i>Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</i>			
1.1.7. <i>Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</i>			
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwiąże o powodach uchylenia			
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiąże o powodach uchylenia			
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwiąże o powodach uchylenia			

<p>1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</p>		
<p>1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</p>		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
<p>6. Koszty Procesu</p>		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
<p>pkt II</p>	<p>Kosztami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa, w oparciu o art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U.2018.2099 j.t.).</p>	
<p>7. PODPIS</p>		

SSO del. Dorota Mazurek SSA Stanisław Kucharczyk SSA Małgorzata Jankowska	
---	--

1.11. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja			
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

1.12. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	2		
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik wnioskodawczyń		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja			
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu		

	przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana